

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, St. Baron P. P. (Brassai-utca) 18

Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 557, 228 és 1047

22. H. Sz. — — — 193

Egy szám ára pályaudvar...

...

UTAZÁS

Ramsetter Róbert

BUDAPEST
Disztor 2. II. 8.

NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 110

Az előfizetési ára „Föld” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjelel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — 40
Egy szám — — — 3

5687 Kiszlév 25

1938 december 1 Szerda

Heti-Kolozsvár • IX. évfolyam • 265. szám

Apró lángok ünnepén

Apró lángok játékos fénye mellett, egy kedves dal hullámszámaival köszöntjük minden esztendőben nyolc napon át az otoszlán-bátor s a Makkabeusokat, nyugodtmas esti családi ünnepsékek, szelid örömeik közepette. Mennyire szép dolog ez, szertartásai egyszerűségében, áld imáink nemes őszinteségében és mennyire szép elgondolásában is, ez a szép chanukkahünnep!

Zsidó földön miképpen akarta megreményteleníteni a syriai görög imperium a zsidó tömegeket? Előbb adókkal és a fektelési adókkal, majd a kiváltságoktól való erőszakos elvonással próbálta meg a háttérrel leigázottakat, azután az életlehetőségeikben felborult embereket abarták átgergőltetni. Ez a veszendő faj, mint óda: nek, akik elvezetéseük tudatának mártírjait azal akarták enyhíteni, hogy szűkre vonják a hálokat, a görög győztes is, akiket veszejükben, népi különválásokban és művelési életre való hajlamosságukban megfontolt az elfajlás imádata, ezt a pompás, töreles lelki, friss és természetesen egy népet, Ábrahám és Ámcsz ivadékat szeretők volna elmenteni magukba, iz-pjuk melegeben skarták velük a közös elmerülést.

A gazdasági ag talajt vesztett zsidó nép, a honját hazájában nem lát néhány törzs már hajtott a leigázásra. És akkor föllépett a rabbi a Hasmonaiták családja. Az őreg pap, ősi zsidó erkölcsök hűvése iránt és a zsidó tenet-erkölcsök harcos és szervező energiákkal éltek, a meggyőződésük maradvány népet fölneveltek. A vad életű zsidó, hogy a nép törzsen lélekkel és friss és természetesen és gondolkodással élhesse életét, föllobbant és a fátyla fénykévéje köré a zsidók legjobbjai hozták fegyvereiket és halálra való elszántaságukat.

Győzött a zsidó csapat, a fejtelenesség oltárát elfűntek és fölépült a tisztaság, a zsidó éli örök szentélye. És nem zenezővel és nagy kiváltságokkal emlékeztünk évről-évre erre az eredményre, hanem apró lángok játékos fénye mellett és egy kedves dal hullámszámaival, szelid családi szórakozások derűjénél köszöntjük chanukat. Mert az idők kórtattak a győzelmek igaz értékéről.

Makkabeus győzelem. Semmi a hódítás főnehézségéből, semmi a kényes óntudattól, amely mögött főperseit ottanonok meredeznek és székely szármányánul kidobott embe-beretnek. A maguk benső büdőségüknek ki-teleksüléséért, népi egyenlőségük és pusztíthatatlanságáért, valami belső és örök szót parancsára ozelekedtek a Makkabeusok és bajtársaik. Győzelmükkel pedig egy soka el nem pusztítható ügy győzött: a főmaradt zsidóság, amely minden bosszú és minden társadalmi építő munkájához a szellemi és erkölcsi fermentumok legjavát szolgáltatta.

Magunknak mit adott a győzelem? Adta a minden elnyomatáson és minden csábításon győzedelmessékedő akaratot, mindig is visszavetési óramagunkhoz, népiességünkhöz, a zsidó eszményhez, amely a világ jobbainak közös eszménye. Jüda Makkabi karddal a kezében buított el, vele együtt nyolcezáz bajtársa, de lelkük tovább él az apró chanukkalángokban, hogy emlékeztessenek a földre, az igazi, az önmagunkra találtak békéjére. A földre, zsidók földjére, amelynek megváltásáért a világon széjjelzórta ivadékok épen most, kiszlév huszötödikén huszonöt esztendeje gyűjtene. A Zsidó Nemzeti Alap szép jubileuma esik egybe a napokkal.

Negyed évszázad telt el, hogy a zsidó házalba a népi reneszánsz nyomán kis perselyeket: aggtattak, emlékeztetőt az áldozatkészségre,

smivel tartozunk a földet munkájuk verejtékével permatezőknek, emlékeztetőt arra, hogy soka el ne vesztjük magunkat. A véletlen évforduló eszéden mélyebben kell, hogy belénk rögzítse a makkabeus gondolatot. Kell, hogy részvétesszen arra az emberöltötti munkára, ami huszonöt év óta folyik a földben, amelyek nek sziklás görögyséit zsidók szívós energiájával életvényé veránolva. Egy negyed évszázad alatt egy negyedmilliónál több dunám földön folyik a kollektív zsidó termelés olyan rendszer mellett, hogy minden dolgozó „a maga szőlője lugasban és saját fügefája árnyékában” pihesheti ki fáradsalmait. Huszonöt esztendeje olyan élet bimbózik egyre és virágzik a Makkabeusok földjén, amely méltó is szobhoz.

A király levelet intézett a szenátushoz a dinasztia megszilárdításáról

Zajos jelenetek a kamarában Buzdugan parasztpárti képviselő felszólalása miatt

(Bucuresti Bukarest, november 30. Az Új Kelet tudósítójától.) A király betegségével kapcsolatosan egy belföldön, mint külföldön elterjedt hírek cáfolataként, valamint az ország lakosságának egészségi állapota iránti aggodalmára adott legfőbb válaszként a szenátus mai ülésének megnyitáskor Ceanda tábornok a király következő levelét olvasta fel:

„Mélyen megindított az a gond és szeretet, amelyet egészségi állapotom irányában Önök tanusítottak, de ugyanekkor mélyen megszorodva látom, hogy egyesek felhasználták ezt a körülményt, hogy diskusszió tárgyává tegyék azokat az elveket, amelyek az alkotmányos monarchia dinasztikus elveit képezik és amelyek nem engedik, hogy a korona szerezhetővé váljon akaratától függetlenül. Szerencsére az utóbbi időben érzem, hogy erőm visszatér és hiszem, hogy Isten segítségével továbbra is teljesíthetem feladataimat szeretett hazámért és drága népemért.

Az a bizonyosság, amelyet Románia sulyos körülményei között már szolgáltattam volt, mutatja, hogy tudok önönmagam legyőzésével is olyan elhatározásokra jutni, amelyek a haza érdekében felaldoztak személyes kapcsolatokat is és mint király véget vettem egy szeretett fiú féltelvése és ingatagsága szerencsétlen következményeinek. Jogosan mondhatom és azt hiszem, hogy senki sem kételkedhet benne, állandó gondomat képezi hogy uralkodói kötelességeimet utolsó pillanatombig teljesítem, ahogyan ezt tennie kell egy királynak, aki többre tartja művének maradványát, mint bármit, ami a legdrágább neki az életben.

Ezt a művet felejtethetetlen nagybátyám alapította meg és azt elhatározottsággal fogom védeni, igyekezve szilárd jövőt biztosítani dinasztiam dicsőségére és országom konszolidálására.

Biztos vagyok, hogy ebben a munkában segítségemre lesznek az összes jó románok, élükön azokkal a hű tanácsadóimmal, akik trónralépésem óta feltétlenül mindenben támogattak. Ők képesek lesznek egyesíteni az összes nemzeti erőket, hatszáz falat emelve ezzel a trón körül, hogy a monarchia érdekeinek és törvényeinek megfelelően megvalósított elhatározásom respektálását biztosítsák.

FERDINÁND

A király levele, amely holnap megjelenik a „Monitorul Oficial”-ban is, mély hatást gyakorolt a parlament tagjaira.

A szenátus ezután folytatta a felirati vitát, amelynek során Cilitcu nemzeti parasztpárti beszélt a szomszédállamokkal való viszonyról és a kormánynak azt tanácsolta, hogy toleráns magatartást tanúsítson a kisebbségekkel szemben.

Módosítják a szindikátusi törvényt

A kamara ülésén néhány kisebb felszólalás után Mavroisni felvilágosítást kér a készülő szindikátusi törvényről, amely ellenmondásokat tartalmaz.

Trancu Jasi munkaügyi miniszter kijelenti, hogy módosítani fogja a törvényt olyan értelemben, hogy a hivatásos szindikátusoknak csupán a professzionista érdekek megvédése lehet a céljuk.

Kijelenti, hogy néhány napon belül a kamara első terjeszti az építkezés fellendítéséről szóló törvényjavaslatot.

Árullással vádolják Buzdugan parasztpárti vezetőt

Hanes a tanítók fizetésének az ügyét teszi

nagyokhoz, akiknek emlékre lángjainkat meggyújtjuk.

E lángok mellett régiékről szól a dal és a feltörő tüzek ime ivadékaikra figyelmeztetnek. Ivadékaikra, akiknek fegyvere az ásó és a rög-törő eke, a vakoló lapát, az álló és kalapács. Negyven mezőgazdasági kolónián, négy külváros ipartelepén, két leányfarmon dolgoznak nehéz, de békés munka mellett a Makkabeusok mai bajtársai. Zsidó szellem fűti őket munkájukban, zsidó erkölcsök hatják át családi életüket és egész életvonaluk olyan, amire megelégedetten nézhetünk a diaszporából, nézhetjük a példavétel megilletődöttségével.

Apró lángok játékos fénye mellett gondolkunk az ujjáépítőkre. Gondolkunk küzdelmes életükre! Mert Jüda Makkabi is ilyen zsidó jövőért fogott fegyvert és ilyenekért vesztette fiatal életét a harmezón. (sz. I.)

szóvá és kéri, hogy a fizetésrendezés alapja az 1916. évi, nem pedig az 1914. évi fizetése legyen.

Petrovici közoktatásiügyi miniszter kijelenti, hogy meg fog minden lehetőséget tenni a tanítók érdekében.

Ezután folytatták a felirati vitát.

Buzdugan kijelenti, hogy örömmel töltik el a külföldi állammokkal, különösen Olaszországgal kötött egyezmények, amely remélhetőleg maga után fogja vonni a besszarábiai konvenció ratifikálását is. Kifejezést ad annak az oh-jának, hogy a király egészsége mielőbb helyreálljon. (A kamara felállva tapsol ezeknél a szavaknál.) Tegyje, hogy Besszarábiában antiszemitizmus mozgalom van. Kifejti, hogy harcolni kell a spekuláció ellen és kárhóztatja az osztályharcot is.

A parasztpárt élénken tiltakozik és azal vádolja Buzdugant, hogy eladta magát.

Buzdugan kijelenti, hogy a nemzetnek osztályokra való szakítása nemzetellenes és ez távolítja át el a parasztpárttól. Besszarábia dinasztikus és harafias érzelmeit hangoztatja. Felhívást intéz a kormánynak, tegye meg a kötelességét ezzel az országrészrel szemben.

Megegyezés készül Németország katonai ellenőrzésének kérdésében

A szocialista párt szónoka gratulált Briandnak a német francia közeledés előmozdításáért. Ötvenháromszor szavaztak bizalmat Poincarének a költségvetési vita során

(Páris, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A költségvetési vita megkezdése óta Poincaré ötvenháromszor kapott a kamaráól bizalmi szavazatot. Eddig hat miniszteri tárcsa költségvetését fogadták el első olvasásban eredeti szöveggel. Poincaré indítványára a kamara elhatározta, hogy éjszaka is ülészeket fog tartani.

Az este megkezdett nagyszabású külpolitikai vita során Cachin kommunista képviselő támogatta a Népszövetséget, amely szembe egy tehetetlen intézmény és egyáltalán nem akadályozza meg a háborút.

Porthot szocialista képviselő kijelentette, hogy pártjával rokonszenvvel kísérik a német-francia közeledést. A párt szeretné tudni, hogy esirányu tárgyalások előrehaladtak-e. Németország leszerelése nem lehet egyoldalú, hanem egyszerre kell, hogy történjék a többi nagyhatalmak lefegyverzésével. Porthot képviselő ezután szerencsekívánatait fejezte ki Briandnak Thoyroiban elért eredményéért.

A német lefegyverzés ellenőrzésének kérdésében, amely Franciaország merev álláspontja folytán az utóbbi napokban nagy vitákra adott alkalmat, beavatott forrásból nyert értesülések szerint megegyezés készül. Az eddigi tárgyalások London és Páris közt már előkészítettek annak a lehetőségét, hogy Chamberlain párti

tartózkodásakor egy Németország számára is elfogadható megegyezést hozzon létre.

A lefegyverzés ellenőrzését az antant-ellenőrzőbizottság kezéből mindenestre kivesszik és a Népszövetségre fogják rábízni. A vita most skörül forog, hogy a népszövetségi ellenőrzőbizottságot milyen jogokkal ruházzák fel, mert Németország érthető módon ki akarja kerülni annak lehetőségét, hogy ez a bizottság bármió módon beleavatkozassék a birodalom belügyeibe.

London külpolitikai köreiből megvannak győződve, hogy Chamberlain, Briand és Stresemann jövő heti genfi találkozásán ezt a kérdést is kedvezően lehet majd elintézni. Az utóbbi hírek szerint ugyanis Stresemann külügyminiszter, aki néhány napig állítólag beteg volt, ma megjelent a birodalmi gyűlés tanácskozásain. A német lapok jelentése szerint azonban még nem biztos, hogy a birodalmi külügyminiszter részvehet-e a genfi tanácskozásokon. Ez elsősorban is attól függ, hogy Briand és Chamberlain közt létrejön-e egy olyan megállapodás a lefegyverkezés ellenőrzés kérdésében, amelynek alapvonalai a német birodalomra is elfogadhatóak lesznek. Stresemann különben ma hosszabb tárgyalást folytatott ebben az ügyben a Népszövetség Berlinben időző főtákarával, sir Erik Drummondal.

Krasszin hárommilliárd lejt hagyott örökösére

(London, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Krasszin, a Londonban elhunyt szovjet-követ, akinek holttestét Londonban elhamvasztották, hamvait pedig Moszkvába szállították, halála előtt néhány nappal végrendeletet készített. Az angol hatóságok most bontották fel Krasszin végrendeletét és a „Daily Telegraph” jelentése szerint Krasszin hárommillió fontot, tehát hárommilliárd lejt kitevő vagyont hagyott örökösére.

Hét párt indul a magyarországi választási küzdelemben

(Budapest, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az országos képviselőválasztások előkészületei egyre nagyobb arányokat öltenek. Szembesülő pártok hatalmas propagandát fejtenek ki jelöltjeik érdekében. Ma délig 5 párt nyújtotta be ajánlasi ívét. Az egyes pártok ajánlasi ívének 28,074, a Wolt párt ívének 6305, a fajvédők pártja ívének 8488, a demokraták párt ívének pedig 6083 aláírás szerepel. Eddig még két párt nem adta be ajánlasi ívét: a Vegi párt és a radikálisok pártja. Összesen tehát hét párt fog résztvenni a magyarországi választásokon. Pest környékén és Magyarország kilenc megyéjében dec. 8-án és 9-én lesznek a választások.

A kiskalotai erdő rejtélyes halottja

Gyilkosság, vagy öngyilkosság lett áldozata Goldstein Mihály fuvaros

(Cluj Kolozsvár, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kiskalotai csendőrök hétfőn reggel rövid, szűkszavú jelentésben számolt be a kolozsvári ügyészségnek Goldstein Mihály fuvaros váratlan haláláról. Vasárnap éjjel, — így szólt a jelentés, — halva találták meg a kiskalotai erdő közepén az országúton, Goldstein Mihályt. Valószínűnek látszik, hogy az áldozatot lovak elragadták, Goldstein kiesett a szekérből, amelynek kerekei halálát okozták. Kérjük a temetkezési engedély megadását.

A család nem akarja eltemetni Goldstein Mihályt

A temetkezési engedélyt a jelentés alapján megadta a kolozsvári ügyészség. Goldstein Mihály örökre kihalt teteme azonban még mindig ott fekszik egy sötét, alacsony falusi szoba ravatalán. Özvegye és öt fiatal arvája állják körül a családapát, aki reggel még vidáman és gondtalanul indult el utjára szekeren és aki többé nem tért vissza a családi otthon körébe. Goldstein Mihály családja nem egyezett bele az áldozat eltemetésébe. Ma délelőtt pedig bejött Kolozsvárra Goldstein nővére és elmondta a kiskalotai zsidó fuvaros rejtélyes halálának körülményeit. És kéri az ügyészséget, hogy szálljon ki a helyszínére és vizsgálja meg a holttestet, mert él és erős a gyanu, hogy Goldstein Mihály a látszat ellenére, egy borzalmas terv-

szerűséggel keresztülvitt gyilkosság: bozsau áldozata lett.

Útra indul a fuvaros

Vasárnap reggel Goldstein Mihály kétlovas szekeren fuvarra indult. Fakereskedőket szállított el Kiskalotáról a bálesi hegyek közé. Gyálboti községbe. Ugy déltájban hazafelé indult dolga végeztével Goldstein Mihály. Már besikonyodott, midőn a fuvaros szekerével a Kiskalotától mintegy hatkilométernyi távolságra lévő erdő szájához ért. Itt szembetalálkozott egy másik fakereskedősoporttal, közöttük Schlosser fakereskedővel. Mindannyian ismerték Goldstein, akivel jóideig el is diszauráltak. Lassan folyt, átható köd ereszkedett le a tájra és kormosítót volt, midőn Goldstein folytatta útját az erdőn keresztül, a falu irányában...

És üresen tért vissza a szekér

... Nyolc óra lehetett. Goldstein Mihály kis családja a várandós asszony és az öt gyerek vacsorára várták haza a családőt. Elmenet azt mondogta, hogy hat órára itthon lesz, de ime már nyolc óra is elmúlt, a vacsora régen oda-főtt, a vigan duruzsuló kemencén és Goldstein még mindig nem tért haza.

A nyugtalan és nyugtalanító ideges csendet hirtelen szekérszörgés zaja riasztja meg. Szekér áll meg a ház előtt.

Zenemű Lepage-nál

Az asszony kiszól:
— Te vagy az Mihály?
A kérdésre néma csend válaszol. A távolból idehallzik az esti gyoravonat mozdonyának sziszegése, amint a bálesi hegyekre vonzolja vonatát.
— Egy ki — szól az asszony hétéves kisfiának s néhd meg hazajött e tatuka.

Tatuka nincs a szekéren

A gyermek hisztériátva viszkál:
— A lovak hazajöttek, de tatuka nincs a szekéren.
Tatuka tényleg nem volt a szekéren. Pokróc, miuder, helyér, a legnagyobb rezdben, a lovak gyepője a löcsész akasztva.

A megrémült asszony azonnal a csendőrszere rohan. Alig pár perc és a szekér lát csendőri kíséretében máris utra kelet az eltűnt Goldstein Mihály falkutatására.

Ott találták meg három kilométerre a községtől, az erdőn keresztülvívő országút közepén. Ott fektűt arca bukva Goldstein Mihály. Feje mély sebektől vérzett még, élen éles tárgytól származó ütés, sroát sárgára mártva valami folyadék. Hátán tompa kék nyomok, mintha a szekér kerekei is keresztülmentek volna rajta. Balkezeinek ütőerei átvégve.

Az első vizsgálat

Az első vizsgálat alapján nem látszott kizártnak az a feltevés, hogy a lovak elragadták Goldstein Mihályt, aki a lovak közzé esett. Ily módon keletkezettek nyilt sebjei is s erről tanuskodtak a hűfőn lévő kék foltok is. A kiskalotai csendőrszere hétfőn reggel ilyen értelemben tette meg jelentését a kolozsvári ügyészségnek.

A halottat pedig beszállították a községbe és felravatalozták. A hűfőn délelőtt megéjtett orvosi vizsgálat azonban meglepő eredménnyel végződött. Megállapítás nyert ugyanis, hogy az áldozat arcbőrének felsértése és az ütőer sérülés semmire sem származhattak a szerencsétlenségéből, bár a hát és fejéről kék foltok látszólag, hogy a szekér kerekei valóban keresztülmertek az áldozaton.

Gyilkosság, vagy szerencsétlenség

Önkéntelenül vetődik fel tehát a feltevés, hogy a kiskalotai zsidó fuvaros előbb gyilkosság áldozata lett, a tett elkövetése után pedig gyilkosai a szekér első dobták Goldstein Mihályt és utjukra bocsátották a lovakat, amelyek az anyaghoz megjárt uton haszarték. A rablógyilkosság gondolatát azonban elveti az a tény, hogy pénztárcájában megtalálták azt a száz lejt, mellyel hazuról elindult utjára. Goldstein azonkívül is erős embernek ismeri a falu, lovak pedig jámtor, szolid munkánylovak. Az az esélyesség tehát, hogy a lovak elragadták volna, önmagától megdől. És így öszegyűlnek a valódi elemek az alábbi jelenségek: a sebek, amelyek tompa tárgytól is származhattak, a testén lévő kék foltok, amelyek egy életre halálra menő tusa eredményei is lehetnek, a szekéren uralkodó nagy rend, ami arra mutat, hogy véletlen szerencsétlenség esete teljesen kizárt.

Tetemrehívás

A gyilkosságok alapján Goldstein családja nem engedti eltemetni a titokzatos körülmények között meghalt fuvarost. Kéri az ügyészséget, hogy szálljon ki és tartson szigorú vizsgálatot Goldstein Mihály holtteste felött. Mert a holttest még mindig ott fekszik felravatalozva immár negyedik napja a gyászatorult ház egy sötét szobájában. Fiatal özvegy és öt gyermek állja körül Goldstein Mihály örökre kihalt holttestét és fájdalmas zokogással tetemre hívja a fuvaros életének kioltót. (k. r.)

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilapját, h: hívágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

SZABÓ IMRE: Kelet kapujában

Halott kövek és emlékek között

Zsidók temetője fönt van Cheszkőj sziklás hegyei között, a török szegénység utolsó pihenője közelében. Távolból látni lehet a muzulmánok termésköböl való jelzőköveit, nagyon kevés faragott és fölírásos akad közöttük, a legtöbb sir fölött egy a sziklából kihalított nyers törmelék fekszik. Sivár, kietlen ellentéte ez a temető annak a hatalmas sarkertnek, amely odaát a legközelebbi kisázsiai város, Haidar Pasa országútja mellett terül el örökké frissen zöldelő ciprusok tövében, vagy azoknak a takaros, bekerített apró temetőeknek, amikkel Sztambul utcáin és terein olyan sűrűn találkozik az ember. Bus, meghitt ölekezése multnak és jelennek egy gondozott temető, de üres és kietlen életmegvetést panaszolnak elhanyagolt hantok és kövek.

Csak, ha az ember a keskeny sziklából kivájt ösvényen föltápaszkodik, a közvetlen közelből veheti észre a zsidó temetőt, minthogy itt a kövek rá vannak borítva a mélyen porladók porhüvelyére. Halottas ház nincs. Halottak megmosdatását otthon végzik és itt már csak átadják őket az anyaföldnek. Néhány sir — a chachamoké és a módosabbaké — vasráccsal van elkülönítve és az étellel meghasonlottak, az öngyilkosok épp úgy befogadott vendégek itt, mint az életüket jámboran befejezett halandók. Láttam egy öngyilkos ifju sírját, a legtisztelendőbb helyen, ráccsal bekerítve. A kidomborodó betűk terjedelmes strófát sirtak el az emberi sors hiábavalóságáról. Közélebbit nem lehetett megtudni az ifjuról és iragikus esetéről, mindössze azt, hogy Szalonikiból származott. A régebbi sírkövek fölíratái és szövege héber nyelvű, az újabbaké spanyol, szomorú bizonyosságul annak, hogy a héber egyre veszendőben van ennél a népnél, amely a hébert és spanyolt a legutóbbi időkig egyaránt kultiválta. A szöveg nem áradozik a halott dicséretétől, rövid néhány szóban közli az arasznyi lét két dátuma között egy földi pálya kiemelkedő néhány mozzanatát. Minden sírkő szövege nálunk בִּישׁוּבֵינוּ abreviatúrával kezdődik, ami két hideg szó kezdőbetűje: pó nitman — itt nyugszik. A spanyoloknál lendületesebb két szóval nyitják meg a kőbe vésett emléksorokat. בִּישׁוּבֵינוּ = boruch hazogér. Áldassék az Itélkező. A megnyugvás és beletörődés ígéjével bucsuztatják az eltávozottakat. Es kivétel nélkül minden kőön rajta van a hatszögű Dávidjelvény. Emellett persze nem hiányzik a hétágu mőnóra, a sófár és egyéb zsidó embléma. Lefelé jövet, a temetőhegy alján öreg szefárdot találtam, aki kannájába vizet merített a hegyből kibuggyanó forrásból.

— Nem félnek — kérdem héberül tőle —

איזה דוממן עמה קובה שנתחנשם פתחום
דוממן עמה: בתקרות הקבלו

— Milyen regénybe merültél úgy el?
— Nem regény ez, sokkal érdekesebb: én a K. K. L. ifjusági pályázatát tanulmányozó n.

hogy fertőzött helyről jön a víz?

— Nincs mit féljünk. Azok ott fönt a hegyen imádkoznak a lent élőkért.

— Sokszor kevés eredménnyel!

— Sohasem lehet tudni, egy-egy csapással mi szándékai voltak a Legfelsőbbnek!

— Kezét leöntötte, valami szent ígét morgóit és kegyesen ez ég felé emelte mindkét szemét.

*

E zsidók históriájáról essék a továbbiakban szó:

Minden történeti valószínűség szerint a konstantinápolyi zsidó település Byzantium alapítási éveire, vagyis a rendes időszerűség harmadik évszázadának végére esik, amikor a görögösen asszimilált zsidóság más nemzetiségek társaságában kolóniákat alapít itt. Három évszázaddal későbbi korból már emlékeink vannak, amelyek kétségtelemé teszik, hogy Konstantinápolyban virágzó zsidó település volt. Amikor pedig Azsia belsejéből a vitéz szeldzsuk-törzs előretört és elfoglalta a későbbi Konstantinápoly felé fekvő részeket, szintén talált itt zsidókat. Thráciában, Anatóliában és Kisázsia több helyén zsidó gyarmatok működtek.

A törököket fölszabadítóikként köszöntötték sokhelyütt a görög kereszténység elnyomása alatt élő zsidók, különösen Bruszabın, ahol a vallási elnyomást valósággal külön, önálló kultuszként gyakorolták. Konstantinápoly elfoglalása után Rabbi Mose Capsali felszólítást kapott a szultántól, hogy lépjen be a diván (állami tanács) tagjai sorába. A szultánok, különösen II. Mohamed valósággal edesítette az országba azokat a zsidókat, akiket szerte a világnak üldöztek. Jicchak Zarfatti, nagynevű tálmududós a diván megbízásából fölszólította a Németországban és Magyarországon élő zsidókat, jöjjenek tömegesen ide, ahol „senkit vallása és észbeli különbsége miatt“ bántalmak nem érik.

Spanyolországból és Portugáliából valósággal özönlött is a zsidóság ide és egy jellemző följegyzés igazolja, mennyi szeretettel és állami gondossággal fogadták őket. II. Bajazid szultán az udvari méltóságok előtt egyszer, amikor hírül hozták neki, hogy újabb nagy zsidó emigráncsapat lépett török földre, haragosan kifakadt: — Ti böles uralkodónak mondjátok Fernandót? Vajjon lehet okosnak mondani azt, aki saját országát megfosztja és bennünket gazdagítja a zsidók által?

Mert az akkor modern fegyvereket zsidók hozták be és nagyon is serénykedtek a robbantószerkek előállításában. És nem lehet elhallgatni, hogy a ténykedésükben nagy szerepe volt annak az elkeseredésnek, ami az elűzöttekben élt az elnyomó uralom és zsoldosai ellen. De nemcsak öldöklő eszközök és pusztító szerszámok csinálásának készségét hozták, hanem építő kulturát. Mindenféle zsidó kézműves jött az országba, azonfelül sok tudós, aki közt a Hamru-család tűnt ki. Tagjai generációkon át buzgólkodtak a korszerű tudományok terjesztésén. Szmyrnában és Szalonikiben nagy zsidó községek virultak kizárólag Spanyolországból beszivárgott elemekből.

Később szivárogtak be az országba Európa nyugati részéről az askenáz zsidók, akik az első időben gazdasági elhelyezkedésüket keresték és ezért szellemi téren, a kultúra körül nem éreztették ottlétüket.

Nagy vívmánya volt a szefárd zsidóságnak, amikor egy Chalti nevű zsidót II. Szulimán (1520—66) „Kachija“ méltósággal tüntetett ki. Chaltinak „zsidók politikai védője“ volt a hivatalos címe és ebben a minőségében szabad bejárása volt a szultánhoz. Chalti amellet, hogy a törökországi zsidóság gazdasági nivójának emelésén fáradozott, nagy befolyásával elérte, hogy Jeruzsálem és Tibériás falait újra építsék nemcsak stratégiai okokból, hanem e két történetileg fontos város tekintélyének emelése miatt. Ez a zsidó udvari ember legmeghittebb tanácsadója volt Szulejmannak és amikor a ke-

resztény országok felől beszivárgott a török birodalomba a hír, hogy zsidókat rituális gyilkosságért pörbe fognak, fermánt adott ki, amelynek értelmében minden ilyenfajta pört semmiféle bíróság szultáni közbenjárás nélkül nem tárgyalhat. Amikor azután a görögök török földön is megkísérelték a rituális gyilkosság vádját megcsinálni, újabb parancsot adott ki. Eszerint itélkezni ilyen pörökben csak neki van joga. Azt jelentette ez, hogy a pör tisztázása esetén a rágalmazókat az a büntetéséri, ami a gyilkosokat érte volna. Meg is volt ennek intézkedésnek a fogantaja, mert Szulejman idejében török földön óvakodtak zsidók ellenségei az ilyen eszközöktől.

Ismeretes a magyar történetből, hogy amikor II. Szulejman Buda alá hozta seregeit, a város Josef ben Salomonnak adta át a kulcsokat és e zsidó által kért kegyelmet. A szultán kegyesen fogadta a budai zsidóság bölcsét és érveit, hogy a város lakossága között a török katonaság ne pusztítson, elfogadta és egyben Josef ben Salamont egykori krónikások följegyzése szerint így invitálta Konstantinápolyba:

— Az a hódító, aki csak földet hódít és más nemzetiségeket igaz le, nem sokat nyert, ha új szellemi kincseket nem szerzett uralma számára. Szeretném, ha eljőnnél udvaromba és részt vennél a török birodalom irányításában.

Josef ben Salomó elfogadta a császári meghívást. Ivadéka Alaman néven még ma is jómódban és tekintélyben élnek Törökország és a Görögországhoz átszatolt részek városaiban.

Kimagasló politikai egyénisége a török históriának Don József, akit „nászí“-nak, fejedelmnek hívták a zsidó nép. Don József már Spanyolországban nagy befolyásra tett szert az állami életben, miután fölvetta a katolikus hitet. De szívében zsidó maradt, titokban pedig marannus testvéreivel gyakorolta a zsidó közösség akkori manifesztációit. Joao Miques volt a spanyol neve és unokafivére volt az okosságáról és gazdagságáról híres Donna Grazia Mendezának, a kinek menekülnie kellett Antwerpenbe Reyna leányával. Don József velük menekült. Udvari intrikák innen Velencébe üzték és innen hivta a szultán magához Konstantinápolyba, ahová a zsidó hitre visszatért Don József úgy vonult be, mint egy keleti fejedelem. Kiséretében ötszázan voltak és hajója vetekedett a leggazdagabb dozsék gályáival. A szultánnak nagy terveit voltak vele mindjárt megérkezése után, mert általa vizsgáltatta felül azt a haditervet, amit Spanyolország ellen és a délfrikai mohamedánok érdekében készített a török vezérkar.

Gramofont és lemezt

Lepage-nál — Kolozsvárt vegyen!

Lepage zeneműosztályban óriási választék legjobb gépekben és lemezekben legolcsóbb árban.

Kérjen prospektust. Vidékre Lepage a z n a p expedial.

Vásárolt-e már

az Uj Kelet szelvényeivel?

Weisz Ado! uriszabóságát áthelyezte Galoa Regelo Ferdinand 17. sz. alá

(Orade let tudósít község kép Samuel elad s jnalatos i folytatása l érdekelte fel

A zajos tés:endezési rabbi megv Északi, a r a hitőszége rését azzal letosen szög léd fenterték nek nyolc s tan nem fo hogy még i

A folyo Jenő és Ul vannak Pol haragosan k terror folyik Nossbaum S nökét. Az rányokozók mint Wassa a folyosón l utasították.

Az inzu dar, az ism

A jas

(Bucu u áni ülése rozba. Ezze hogy a diá amelyek p gresszus az kezében v tartani.

M

(Ciu) Ko tudósítójától var lakosság Hé: évig dések irány város lakos év után ez választottjaj nak vezetése iamét eltűnj hezen megé

Decembe készül a vá között szia tárgyalások, momentumo fellépő, mia létrehozatalá zettek pozit

A nemze a mai nap a választás azonban a között foly lista létreho nek, a párt az együttes még ma azt a kormányportjai fogn

Tény az, kristályosod tartott vála sgi választá ugy döntött határozatot. gyalni fogna polgári blok nyiben azon volna lehets

Magánlaksértésért és súlyos testisértésért letartóztatták Ullmann nagyváradai munkásvezért

A nagyváradai rabbi választó gyűlés botrányos epilógusa

(Oradea Nagyvárad, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai ortodox zsidó hitközség képviselőtestülete vasárnap délelőtt Nusbaum Samuel elnökével közgyűlést tartott, amelyet igen s jnáló incidens zavart meg. Az incidensnek ma folytatása lett, amennyiben a vasárnapi botrányban érdekelt felek egyikének hozzátartozóját letartóztatták.

A zajos közgyűlés a hitközégi tanácsletet fizetés-endezési ügyének leárgyalása után a három al rabbi megválasztására tört át. A vita során Pollák Ézsaiás, a nemrégiben elhunyt alrabbi fia arra kérte a hitközséget, hogy őt ültesse apja helyébe. Kérését azzal indokolta, hogy apja 25 évesen át becsületesen szolgálta a hitközséget, mint alrabbi. A család fentartása most apja elhunytával ráhárult, aki nek nyolc árva kell eltartania. A hitközség azonban nem fogadta el Pollák Ézsaiás kérését, mint-hogy még igen fiatal erre a tisztségre.

A folyosón várakoztak az eredményre Ullmann Jenő és Ullmann Géza, akik közeli rokonságban vannak Pollákkal. Amikor értesültek a határozatról, haragosan kiabálni kezdtek, hogy a hitközségben terror folyik és bárdolatlan szavakkal megsértették Nusbaum Samuelt, a hitközség tiszteletreméltó elnökét. Az előjáróság tagjai felháborodtak a botrányozók viselkedésén és Guttman Samuel, valamint Wasserstrom Sándor kirohantak a teremből és a folyosón levő Ullmann fivéréket erőlyesen rendretartották.

Az inzultusnak folytatás lett. Ullmann S. Sándor, az ismert munkásvezér, tegnap este megjelent

Guttman Samuella lakásán és elégtételt kért a két öccsét ért inzultusért. Guttman a bírósághoz utasította Ullmannat panaszával. A vita vége az lett, hogy Ullmann Sándor egy vészát ragadott fel és Guttman fejéhez vágta. A verekedésnek a szomszédok vették a végeit, akik Ullmannat lefogták és kiéssékelték.

Guttman vérző fejjel a rendőrségre is sietett és feljelentést tett Ullmann ellen, egyben orvosi laletet vésztett fel, amely szerint sérülése súlyos és komplikációkra adhat okot. Az ügyeletes tiszt azonnal Ullmann Sándor lakására sietett, hogy a rendőrségen előállíthassa. Ullmann azonban már ágyban volt és nem volt hajlandó éjszaka a rendőrségre menni. Azzal az indoklással, hogy éjszaka egy embert, aki ellen semmi érte eljárás nincs folyamatban, csak vizsgálóbírói végzés alapján lehet előállítani, megtagadta az engedelmességet. Mivel pedig ilyet a rendőrtég közege nem tudott felmenteni és Ullmann ellen jelenleg nagyobb ügy nincs folyamatban, kénytelen volt elárvorni, annál is inkább, mert Ullmann a fegyveres rendőrök láttára sem volt hajlandó álláspontján változtatni.

Kedd délelőtt azonban Ullmann megjelent a rendőrségen és nyomban megkezdte a kihallgatását, amelynek befejezése után őrizetbe vették és súlyos testisértés és magánlaksértés címén magindíjat áll ellen az eljárását. Addig, amíg az ügyben a vizsgálat be nem fejeződik a rendőrség tartja. Ullmann kijelentette, hogy amennyiben nem helyezik szabadlábra, éhségsztrájkot kezd.

A jasi diákkongresszus elhatározta, hogy a diákok ne lehessenek tagjai politikai pártoknak

(Bucuresti-Bukarest, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A diákkongresszus ma délutáni ülésén Curtescu javaslatot terjesztett be, hogy a diákok beiratkozásának politikai pártokba. Ezzel szemben Toma kolozsvári küldött javaslatot tett arról, hogy a diákok ne csatlakozhatnak politikai pártokhoz, hanem csak a diákok 1922 december 10-iki határozatainak elveivel. A kongresszus az utóbbi javaslatot fogadta el, ami nagy feltűnést keltett, mert nyilvánvalóan ellenkezőben van Ceza intencióival, aki tudvalevőleg a diákságot a maga pártjának kívánta fenntartani.

Még mindig vajudik a kolozsvári egységes polgári lista

(Cluj Kolozsvár, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Alig két hét választja el Kolozsvár lakosságát a közéleti választások dátumától. Hé: évig bürokratikus kormányzati intézkedések irányították a város közigazgatását, a város lakosságának meghallgatása nélkül. Hé év után ez év februárjában végül a lakosság választottjai vették át a város adminisztrációjának vezetését, hogy alig hat hónap elteltével ismét elűzzék a politika utveztőjében a nehezen megértett városi önkormányzatot.

December 15-én ismét közéleti választásokra készül a város lakossága. A politikai pártok között szinte hónapok óta szabadatlanul tartó tárgyalások, — amelyek a harc és a politikai momentumok kiküszöbölését és az egységesen fellépést, minden árnyalatot felölelő polgári blokk létrehozatalát célozták, — mindeddig nem vezettek pozitív eredményre.

A nemzeti parasztpárt és a socialista párt a mai nap folyamán megállapodást létesítettek a választáson való kollaborálásra, a tárgyalások azonban a kormánypárt és az összes frakciók között folyamatban vannak. Bár az egységes lista létrehozatala elé súlyos nehézségek gördülnek, a pártok vezetői nem szívesen adják fel az együttes fellépés gondolatát. Ezért korai még ma azt állítani, hogy ismét két csoport: a kormánypárt és a demokratikus ellenzék csoportjai fognak küzdeni egymással.

Tény az, hogy a helyzet még mindig nem kristályosodott ki. A magyar párt ma délután tartott választmányi ülésén foglalkozott a közéleti választásokon való részvétel kérdésével és úgy döntött, hogy ma még nem hoz végleges határozatot. Holnap a párt képviselői még tárgyalni fognak Cluj prefektussal az egységes polgári blokk létrehozatala érdekében. Amennyiben azonban a blokk létrehozatala mégsem volna lehetséges — és ez a mai nap folyamán

feléledni el fog dőlni — úgy a párt választani fog a kormánypárt és a demokratikus ellenzékhez való csatlakozás alternatívája között.

Az egész város zsidóságát magába tömörítő Zsidó Választási Blokk álláspontját lapunk tegnapi számában ismertettük. A blokk vezetői is minden erejükkel azon vannak, hogy már csak a politikai helyzet komolyságára való tekintettel is a választásokon a lehetőségek szerint minden surlódást kikerüljenek és a választást minden személyi és politikai érdek kikapcsolásával bonyolítsák le.

Bálint József törvényszéki elnök, a választások vezetője ma délelőtt rendeletet bocsátott ki, amelyben a közéleti választások technikai kereszttilvitelére vonatkozólag intézkedik. A várost ismét nyolc választókerületre osztották fel. A februárban, tehát az első választások alkalmával kiadott szavazócédlék erre a választásra is érvényesek. Akiknek már nincs meg a városházán kérhetik annak ismételt kiállítását egészen december 13-áig. Ettől az időponttól a választásokig a törvényszéken vehetők át a szavazócédlékek.

A választási zónákban megtiltja a rendelet szeszesitalok eladását. A választások alatt megérősített csendőrcsapatok fognak gondoskodni a rend fenntartásáról.

Felavatták a nagyváradai zsidó liceum cserkészotthonát. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai zsidó liceum cserkészotthonát fényes ünnepségek keretében avatták fel. A cserkészparancsnokság mindent megtesz a zsidó ifjúság sportszerű neveltségéért.

Vágja ki a második oldalon elhelyezett szelvényt és vásároljon vele.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szerda
5687. Kiszlív 25.
Chanukka
első napja
1934. december 1.

Kis Chanuka ballada

Ha éjben kélva lángja nő
kisértő, néma fénynek,
éjfél órája hogyha jó
s komor, magos toronytető
zug hangot lomha éjaek:

Csak békén várj a hajnalig,
mely szent pirosba sötökken,
uj reggel fenyé int magint
s uj napsugár ut fényait
vig lélekkel köszöntsd...

Szemünkben ég a végtelen
s lángol sötéten által,
boros szemekben vágy terem
s dalokba szökve hirtelen
küzd Multtal és a Maval.

Pirosan fénylő virradat
mécsekbe önti lelkét;
a végtelenből fény takad
s a csillagbaldachin alatt
kinyílnak ősi mesgyék...

Szemünkben vágyó végtelen
él némán és titokban.
... De valahol friss tű terem...
s a boldog hit ma hirtelen
kis mécsékben kilobban...

Kugel István

— A király egészségi állapota teljesen kielégítő. Bukarestből jelentik: A király tegnap sokkal jobban érezte magát és a kormány több tagját fogadta. Regott professzor, aki röntgenvizsgálatot tartott az uralkodónál, Párisba visszautazása előtt új diétát rendelt, amelynek kedvező hatása napról-napra látható. A király hivatalos teendőit rendszeresen végzi, csak a magán-audienctákat nem kezdi meg. Mária királynét hazaérkezése alkalmával az uralkodó személyesen fogja várni a pályaudvaron.

— Megjelent a „Haderech“ első száma. A napokban hagyta el a sajtót a temesvári „Uj Kor“, kiadásában mellékiapként megjelenő „Haderech“ sómérujság. A tartalmilag gazdag és kiállításban tetszetős első szám biztató reménység arra, hogy további pályafutása a serdülő zsidó ifjúság igazi utjelzője lesz és eredményesen fogja végezhetni azt a nevelőmunkát amelyet az erdélyi sómérmozgalom keretében a sajtóra vár. Ezt az utmutatást és zsidó kulturfeladatát vállalja beköszöntő cikkében a „Haderech“, amely állni is fogja ezt a programot, hogy kiérdemelje azt a nagyfokú elismerést, amellyel a lapot nemcsak az ifjúság, hanem az egész zsidó társadalom fogadta. Elsősorban azonban éppen a zsidó ifjúságon és a zsidó szülőkhön mulik, hogy anyagi támogatásukkal biztossítsák a „Haderech“ célkitűzéseinek megvalósíthatóságát. Az első szám tartalmából kiemeljük Taub Ábrahám tanárnak Martin Buberről írt tanulmányát, dr. Déznai Viktor korrajzát a mai ifjúság helyzeténél, valamint a következő cikkeket: Egy Olaszországban tanuló sómér zsidó élményei. Bleyer György párisi sómér riportja, Barissziánus-levél a sómérokhoz. A világcserekszet változatos és gazdag rovata, Erdélyi hírek. Ezekon kívül illusztrációk, fejlécek tarkítják a Haderech első számát. A lapot Löbl Henrik és Bleyer György szerkesztik. A „Haderech“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Timisoara, I. Str. Marasesti 6.

Zenemü Lepage-nál

— **Mária királyné Cherbourgba érkezett.** Párisból jelentik: A Berengaria a délelőtt 11 órakor Cherbourgba érkezett. Mária királyné Ileana hercegnével és Miklós herceggel különvontan szonnal tovább utaztak Párisba.

— **December 15-én összeül Bernben a határmenti javakat likvidáló bizottság.** Bukarestből jelentik: December 15-én Bernben összeül az a román-magyar bizottság, amely a határmenti javak végleges elosztásáról lesz hivatalosan dönteni. Romániát Bucsan államtitkár, Magyarországot Blaha belügyminiszeri államtitkár fogja képviselni. Ha a bizottság nem tud megegyezni, úgy a svájci kormány elnöke nevez ki döntőbírókat.

— **Egy bukaresti lap híre a magyar párt és a kormány közötti szakadásról.** Bukarestből jelentik: A „Lupta” mai számában egy híradás jelent meg, amely szerint Bucsan államtitkár minden erőfeszítése ellenére a magyar párt és a kormány közötti viszony elhidegült, mert a kormány nem igyekszik teljesíteni a pártban vállalt kötelezettségeit. A „Lupta” szerint Majláth püspök Gyurfas szenátorral és két kanonokkal ma felkereste Goga belügyminisztert, hogy egy házi sérelmek ügyében intervencionáljon. A lap arról tud, hogy ez a küldöttségjárás az utolsó volt és ha nem kapnak orvoslást, könnyen szakadásra kerülhet a dolog.

Haemorsan végbélkúpok bevált gyógyszer aranyér ellen

— **James Franck, a Nobel-díj nyertese** — zsidó. Berlinből jelentik: James Franckot, a göttingeni egyetem fizikust a nspokban meleg ünnepséskben részesítették abból az alkalomból, hogy megnyerte a Nobel-díjat. Franck Hamburgból származik és negyvenegyhét éves. A Keren Hjeljesód göttingeni kuratoriumának tagja és a Palesztinamunkában évek óta aktív részt vesz. Albert Einstein, Paul Ehrlich és a fiziológus Mayerhof voltak Franck előtt az utolsó évek Nobel díj nyertesei.

— **A „Gutenberg dal” és zeneegylet** december hó 5-én, vasárnap délelőtt 10 és fél órai kezdettel, az Építők munkás Otthon nagyszínházban a munkanélküliek felszólítására a „Gutenberg dal” és zeneegylet előadását rendezte, amelyben a dal- és zeneegylet számos kiváló művésze mellett Diszománus Horváth Irma, Szabó Zoltán, a Román Opera tagja, valamint Visky János hegedűművész. Belépődíj, jegyadóval együtt 25 lej.

— **Párisi művészestély Kolozsvárott.** Kétföldön, különösen Nemetszágban és Franciaországban szokásos, hogy egy-egy irodalmi, vagy művészeti csoportok külföldi és szomszédos országokba küldenek estélyeket rendeznek, amelyekben a tánc és tréfa közvetlen legközelebb jönnek össze. Berlin és Páris leghíresebb estélyei ezek az irodalmi és művészestélyek. A „Körök barátai” társaság tánc estélye, amely december 11-én rendeznek a Newyorkban, hasonló jellegű estélynek fogadják. Programja, amelynek részleteit néhány nap múlva közli a rendezőség, tele a legvidámabb és emellett mély humoru, eredeti, ötletes dolgokkal, melyeknek szövegeit legszellemesebb írónk írják. Az estély szigorúan zártkörű lesz, melyre a meghívottak a napokban küldi szét a rendezőség.

— **Árvagondozó bálja.** Az egész város elite közönsége különös érdeklődéssel várja a december 18-át, amikor a zsidó Árvagondozó fényesen rendezett bálját tartja a Newyorki színházban. Kolozsvár disztigált urasági és leányi családai a munkát végezték a bál sikere érdekében és a minden oldalról megnyilvánuló osztatlan érdeklődés garatálja, hogy ez a mulatság — úgy mint a tavaly, az idén is a város legfényesebb, legelőkelőbb estélye lesz. Ez az osztatlan érdeklődés — eltekintve a bál azon nemes céljától, hogy jövedelméből árva gyerekek kapjanak téli ruhát — valszóval arra is vezethető vissza, hogy a műsor szenzációs és szórakoztató már is bizonyított: az est zenei részét Hecht Riza asszony énekszámai és Adler Erő csellójátéka garantálják, azonkívül sikerült egy előadásra meggyeríteni báró Hatvány Lajost, akit a kolozsvári publikumnak valóban felesleges bekonferálni. Az est teljes műsorát legközelebb közöljük.

Holnap román-jugoszláv konferencia ül össze Temesváron

(Bucaresti Bukarest, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) December 2-án Temesváron román-jugoszláv konferencia kezdődik, amely a jugoszláviai román és romániai jugoszláv iskolák és egyházak ügyével fog foglalkozni. A konferencia elnöke Emandi, Románia belgrádi követe lesz, tagjai román részről Papiriu, Peiru Jonescu, Dobrin, Josif Popovici, Cezar Papacostea és professor Marnu. Jugoszlávia delegátusai Jonics, Antics, Obredovics és 3 technikai szakértő.

— **Doktorráavatás.** Janovitz Párostát (Cluj) november hó 15-én Génuában az ország orvosnagyközsége avatták.

— **Szombat este lesz a hatalmas érdeklődéssel várt Haggibbor bál,** amely Kolozsvár zsidó társadalmának mindenkor legsikerültebb és legjobban sikerült ünnepségei közé tartozott. A szombati bál sikerét már előre biztosítja az a hatalmas gárda, amely a Haggibbor köré csoportosult és amelyben nemcsak Kolozsvár, hanem egész Erdély zsidósága egyttérően a zsidó sportegylet seregeivel.

— **Hadbírósgát e' utalják az ifjúi törvénytörés elnökeinek köré.** Bukarestből jelentik: A bukaresti tabla tegnap tárgyalta Pizaa igazságügyi felügyelőnek Davidogiu törvénytörési elnök ellen beadott becsületesértéi perét. Tudvalevő, hogy a törvénytörési elnök az ellene lefolytatott vizsgálat alkalmával eles szóváltásba espedett a vizsgálóbizottság, akik súlyosan megértették. A bukaresti tabla tegnap tárgyalásán megállapította, hogy az eset elbírlására illetéktelen, mert az az ostromállapot rendelkezések értelmében a hadbírósgát elé tartozik.

* **Kézizságot képező szörmebudák,** szörme, sportkabátok különféle szörmeárak csak rövid ideig, vétélen alul is e'adók Megéki'ethetők Cluj, S. R. Regina Maria 48 (volt Deak Ferenc u.) I. em. balra. Délelőtt 9-11-ig délután 4-6-ig.

— **A Kolozsvári Zsidó Nőegylet választmányi ülése.** Ma, szomban délután 4 órakor tartja meg a kolozsvári Zsidó Nőegylet választmányi ülését a Napközi Gyermekezhon helyiségében. A gyűlés programján a leányvárbáz megnyitása és az agyméház let szülésének kérdése szerepel. Az előzőség felkéri a választmányi tagjait, hogy a nagyfontosságú kérdésekre való tekintettel, lehetőleg teljes számban jelenjenek meg az ülésen.

Haemorsan végbélkúpok

azonnal megszüntetik az aranyeres fájdalmakat.

— **Szenzációs tudományos filmbemutatók a párisi orvosegyetemen.** Párisból jelentik: A párisi egyetem negy antiteátruma két rendkívül tanulságos, a tudományos kutatás és oktatás történetében korzakot jelentő demonstrációnak volt színhelye. Az első szeanzson a Párisban tartott nemzetközi filmtongresszus alkalmából Roger tanár, az orvosfakultás dejenjének elnökele a'ait a legújabb német és francia fiziológiai és sebészeti filmeket mutatják be, a második szeanzson Leroux tanár, híres ráksepcialis mutatta be a „Buncolások technikáját”. E filmekben a mozgóképek és a mikrofényképek szeme szájátásgos világokba vezetett felfedező utra. Ott láthattuk sorban, a mikróbák és a szövetek harcát, a sejtek életét, a szaporodást és növekedését, az egysejtű állatok táplálkozását. Egy sereg parányi rovar életfunkciójában, egy sereg növény növekedésében, magvakat kicémozgatásban, bimbókat, amint virággá fejlődnek. Egy sereg komplikált operáció is elvonult a szemek előtt. Koponyalételek, előbb egy hulla koponyáján. Az orvostanhallgató az operáció összes fázisait nyomom követheti, Leroux tanár filmjén a „Buncolások technikája” a legnagyobb művészettel szedik szét a hullát. A tudományos vizsgálódás szempontjából legnagyobb jelentősége a lassító filmeknek van. Először Noques tanár, az Institut Maray mechanikai főnöke foglalkozott azzal a problémával. „A lassított mozgást — mondja Noques tanár — 1903-ban kezdeten tanulmányozni, 1907-ben sikerült másodpercenként 120 képet felvennem, míg a rendes felvétel csak 12-18 képet regisztrál, 1910-ben már 180 kép volt a maximum. 1914-ben elértem a 240 képet másodpercenként. Rövid idő kérdése és 500-600 képet tudok felvenni másodpercenként.

Bármily zeneművel
legelőkelőbb raktárról azonnal szállít
Révész Béla, zeneművész
Marosvásárhely. Kérjen árjegyzéket.

Zenemü Lepage-nál

— **Haggibbor tornászok.** A Haggibbor reorganizált tornaszakosztálya minden heten kedd, csütörtök és szombat este 7-9:30 óra között tartja tornaóráit.

— **Eljegyzés.** Markovits Ilia és Princz Erigyés Satu Mare jegyesek.

— **Két elegáns banditát fogott el a budapesti rendőrség.** Budapestről jelentik: A detektívek a Rekoszentmihály felé vezető országúton két utonállót elfogták, akik egy szeszszakalban laktak és az utasokat revolverrel megtamadták és kifosztották őket. A kazal valóságos szobának van berendezve. Igen sok tarcát, rídikült találtak a kazalban elrejtve. Az utonállók mindketten elegáns, sárgacipős és jelzabott ruhás fiatal emberek, akik azt állítják, hogy elegánsan bizalomkélők voltak és így az adozatok egész közel merészkedtek az uton és nyugodtan megtamadhatták őket. Kijelentik, hogy soha sem raboltak többet, mint amennyi napi szükségletüket fedezte. Mindketten többszörösen büntetett előéletűek.

— **A „Jövő Társadalmá” novemberi száma.** A „Jövő Társadalmá” társadalomtudományi és szociálpolitikai szemle novemberi száma az eddigénél is változatosabb és érdekesebb tartalommal jelent meg. E. Kolman folytatja az orosz forradalom történetéről szóló tanulmányát, Aaron Gáza pompás cikket írt a világgazdaság mai állásáról. Somló L. „Ebredek népek” címen Amerika indjányairól ír. A „Szemle” és a „Széjjegyzetek” rovat a legkülönbözőbb és legérdekesebb aktuális problémákat fejtegeti mindvégig lebilicizelő érdekességgel.

— **A máramarosszigeti helyicsoport Chanuka ünnepélye.** Tudósítónk jelenti: Városzerte ériai érdeklődés előzi meg a Zsidó Nemzeti Szövetség máramarosszigeti helyicsoportjának szardán, december 1-én, a Kultur-palota nagyszínházban rendezendő Chanuka-ünnepélyét. Az ünnepély rendezősége kiváló szakértelemmel válogatta össze a nivós műsorprogramot. Minden jel azellett szól, hogy ez az ünnepély ez évad egyik legnívósabb kultur-eseménye lesz a máramarosszigeti zsidóságának. A kolozsvári központ képviseletében dr. Marton Ede, Giczkalay János és dr. Krémer Ármia a Keren Kajemot erdélyrészi vezetője érkeznek Szágetre. Helyi szereplők a következők lesznek: dr. Sternberg Aladár, a helyicsoport elnöke, dr. Fried Ábrám társelnök, valamint Ringler Gitta és Freund Sári.

— **Az Uj Kelet Oradea-Mare-Nagyvárad** fiókiadóhivatala, Str. Aurel Vlaicu 51., (Blum Zeigmond) és Ezredévi emléktér 2. sz. (ernyőüzlet) alatt van. Telefon 3-66.

* **Zongoristák figyelmébe.** Megjelent a „Hadibuk”-nak An-shi világhírű drámájának Engel által írt kísérezeneje. Ára zongorára 180 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

Antiquaire
Holtscher
Cluj
Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
Vis-à-vis „Hotel New-York”

Ne felejtessen el
vásárolni az Uj Kelet szelvényeivel.

Szerda
kérjük
Barisszi
egyesüle
számolta
küldött
a Palesz
dig azon
cluj fió
A köze
hogy ak
felvilgós
lesztinab
van, az l
olyan m
távol van
felek leve
bélyeg v
mindazon
utján cert
abban az
kéri azt
hol igazol
tartani.
— Do
párisi uj
nagy ünne
zár, amely
naliszták s
két legfels
raszt, ama
m rtre-don
üdözőző be
ujsgírő sz
Doumergue
hatóságos
boldogan jé
akiknek sor
derekán. K
henés és sz
minden po
társak a m
lésükön, an
életének mi
rozták, hogy
rendeznek
GARD
Mo
Tár
Főp
6
Duplaer
Préselt cukor
Vízkezeső,
Préselt fűsz
Valóci cseh p
Valóci cseh

KÖZGAZDASÁG

Rövidesen megkezdí tevékenységét az Európa finanszírozására alakult banktröszt

Tizenkét európai és amerikai nagypénzüstet vállalt érdekeltséget az új banktrösztnél

(New York, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden hírt adunk már arról, hogy nagy amerikai és európai pénzüstetek részvételével egy hatalmas konzorcium alakult azaz a céllal, hogy Amerika, de főleg Európa országai részére investíciós kölcsönöket folyósítsa. A konzorcium a new-yorki Blyth, Witter & Co. és a J. Henry Banking Corporation bankházak együttműködéséből keletkezett, amely az American British and Continental Corporation cég alatt most cégjegyezték.

Alapszabályainak értelmében az új banktröszt arra a célra szolgál, hogy amerikai és külföldi investíciókat eszközöljön, valamint kölcsönöket folyósítsa. A banktrösztnek Amerika és Európa területén a következő tizenkét pénzüstet áll szorosabb kapcsolatban: Allgemeine Oesterreichische Bodenkreditanstalt a bécsi, Sociétés Générale de Belgique, a prágai Böhmisches Unionbank, a párisi Banque de l'Union Parisienne, a berlini Dresdner Bank, a londoni J. Henry Schröder & Co., a pesti Magyar Kereskedelmi Bank, az amszterdami Lippmann, Rosenthal & Co., a stockholmi Stockholms Enskilda Bank, a zürichi Schweizerische Creditanstalt, a new-

Yorki Blyth Witter & Co., valamint a J. Henry Schröder Banking Corporation és ennek affiliált new-yorki intézetei.

Ez a tizenkét hatalmas pénzüstet négy millió dollár névértékű, hatszázalékos második előteli részvényt jegyzett le készpénzben. A tröszt negy-százszáz darab tiszterviszénynek 75 százaléka ezeknek az intézeteknek birtokában van. A fennmaradó százszáz elsőbbségi részvényt nyilvános jegyzés alá bocsátják tízmillió dollár névértékű, hatszázalékos elsőbbségi részvény formájában, úgy, hogy az, aki egyszáz dolláros elsőbbségi részvényt jegyez, annak joga van egy törzs érvényre is.

A tröszt alapszabályai megengedik, hogy egy későbbi időpontban a társaság részvénytörzsét meg nem haladó összeg erajéig kötvényeket bocsásson ki.

A tröszt vezetőit egy intézőbizottságra bízta, amelyben az összes fennemlített pénzüstet képviselőket fogják magába. A társaság székhelye az észak-amerikai Egyesült Államok területén lesz.

A tröszt, amely a világ egyik legnagyobb pénzüst-trösztjévé fog kifejlődni, rövidesen megkezdí működését.

A Palesztinahivatal közleményei. Felkérjük mindazokat a helyi csoportokat, Aviva, Barisszia, Ceiro, Ceiro mizrachista és szórér egyesületeket, melyek a chaluc-hétről még nem számoltak el, hogy az elszámolást, valamint a küldött nyomtatványokat sürgősen küldjék be a Palesztinahivatal címére, a begyűlt pénzt pedig azonnal utalják át a Banca Marmorosch elűji fiókja címére a chalucalap számlájára. A közönség tájékoztatása végett közöljük, hogy aki Palesztinával kapcsolatos ügyekben felvilágosítást óhajt, forduljon helységének Palesztinabizottsághoz, aki mindenről tájékoztítva van, az Erdélyi Központi Palesztinahivatal csak olyan magánlevelekre válaszolhat, akik távol vannak Palesztina-bizottságoktól. Magánlevelekre csak akkor válaszolhat, ha válaszbellyeg van mellékelve. Tudomására hozzuk mindazon leányoknak, akik a Palesztinahivatal úján certifikátot várnak, hogy certifikátot csak abban az esetben kaphatnak, ha hozzátartozójuk helyi azt Palesztinában a cionista hatóságoktól, jól igazolni kell, hogy a kikért leányt el tudja tartani.

Doumergue elnök nyitotta meg a párisi újságírók házát. Tegnap nyitották meg nagy ünnepségek között a párisi újságírók házáat, amelynek telkét a város ajándékozta az szunaliszták szindikátusának. A hatemeletes palota két legfelsőbb emeletét és a fölöttük levő teraszt, amelyről csodás kilátás nyílik a Montm-rre-dombra, a klub céljaira foglalták le. Az üdvözlő beszédet Emil Danthesse tartotta, az újságíró szindikátus elnöke, míg az új hajlékot Doumergue, a köztársaság elnöke nyitotta meg hatóságos beszéddel, amelyben kiemelte, hogy boldogan jött ebbe a házba, a toll munkácsi közé, akiknek sorába tartozott fiatal éveiben és élete derekán. Kérte régi kollegáit, hogy ott a pihenés és szórakozás hajlékában tegyenek félre minden politikai ellenkezést és legyenek bajtársak a munka jegyében. Az újságírók e gyűlésükön, amelyen Páris politikai és szellemi életének minden kiváltsága jelen volt, elhatározták, hogy az új palotában újságíró-múzeumot rendeznek be.

Kolozsváron fogják letárgyalni a Banca Agrara pörét az állam ellen. A kolozsvári Banca Agrara, mint ismeretes, évek óta perben áll az állammal a földreforma idején szerzett és később visszavont privilégiuma miatt. A per 1922-ben indult, amikor Alexandru Constantinescu, a nemrég meghalt liberális fő miniszter törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, amellyel megszüntette a Banca Agrarának a kormányzó anács által adott privilégiumát az erdélyi földkisajátítások finanszírozására. Annakidején több kísérlet történt a bank és az állam közötti konfliktus elintézésére, amelyek azonban nem jártak eredménnyel. A bank pert indított a kolozsvári törvényszéken, mert azon az állásponton van, hogy privilégiumát törvénytelenül vonták vissza. Az államkincstár képviselői illetékességi kifogást emeltek a kolozsvári bíróság ellen, de a bank felebbelzésére az összes fórumok, végző fokon a semmitőszék is elutasította a kincstár kifogását és kimondta, hogy a pert Kolozsváron is le lehet tárgyalni. Az érdekes pernek ez a része tehát a bank javára fejeződött be, de az érdemleges tárgyalása csak ezután lesz.

Gazdát cserélt a világ egyik legnagyobb hajóállománya. Londonból jelentik: A White Star Line hajóállománya teljes részvény-állományát megvásárolta a Packet hirályi hajósársulat. Lapjelentések szerint a vételár hatmillió font sterling volt. A tranzakció folytat

a White Star Line ismét közvetlenül angol felügyelet alá kerül, a társaság szervezetében azonban nem lesz változás.

Az autók elvámolása. Bukarestből jelentik: A legfőbb vámigazgatóság rendeletet intézett a vámhivatalokhoz, amelyben figyelmezteti ezeket, hogy az autók elvámolásánál beleértendőik négy felszerelt gumókierék. Ezen felül a rezervakerek után külön vámot kell fizetni.

Angol tőke vonult be a Böhmische Union Bankhoz. Prágából jelentik: A romániai piacon is bevezetett Böhmische Union Bank negyjelentőségű tranzakciót bonyolított le az elmúlt héten. A csehszlovák közársaság legnagyobb pénzüstetének tekintélyes részvény-állománya részben angol kezébe került. A jelentős részvénypakett a londoni Helbert Wagg & Co bankházhoz közelálló angol pénzüstport tulajdonába ment át, bár hivatalosan azt hangsúlyozták, hogy a részvényeket csak deponálták. A részvényeket igen kedvező kurzuson helyezték el. A gazdát cserélt részvények egy része valamikor Camillo Castiglionié volt, amelyet azután a Banca Comertiale Italiana vett át tőle. Hír szerint a tranzakció nem fog belső változásokat előidézni a Böhmische Union Bank életében.

Katasztrófaian csökkent a magyar lisztexport. Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal szeptember haváig terjedő kimutatása a magyar lisztexport nagyarányu visszaeséséről ad

Tőzsde

A devizapiac a szűkülés ma tovább folytatódott. Az árakban ennek ellenére ez a tendencia alig jutott kifejezésre, aminek főleg a nyomásos pénzüst az oka. Zürichben a lej árfolyamának lemorzsolódása ma tovább folytatódott és az utóban már csak 275 el jegyezték. Ugyancsak esett a lej Newyorkban, valamint a többi külföldi pénzüstpiacokon. Az árfolyamokat alább adjuk:

Devizák	Valutapiac 1926 november 30 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zárlat						
Zürich	3500-3580	—	—	528	363	18769	13668	65312	1929 1/2
Newyork ...	187-189	518 1/4	518 1/4	2711	187	71860	70860	3385	—
London ...	912-915	2514	2518 1/2	132 1/2	911	8461	8436 3/4	16415	485 1/4
Páris	706-710	1925	1917 1/2	—	703	2645	2628	12512	371
Milano	810-820	2220	2210	115 3/4	810	3049	3028	14462	428
Prága	560-580	1536	1533	86	555	2113 1/2	2099 1/2	—	296 1/4
Budapest ...	380-382	728 3/8	728 0	—	—	—	—	—	—
Belgrád ...	—	915	—	—	264	—	926	474 3/4	—
Bukarest ..	—	280	—	—	330	1258 3/4	1240 1/2	5975	17675
Vasó	—	57 1/2	57 1/2	1425	—	373	377	1790	54
Bécs	2630-2650	73125	73125	—	—	7910	7858	375	—
Genia	4460-4480	12310	123 1/8	—	—	2650	10062	—	—
					4470	16952	16828	803 3/4	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 275, Páris 1425, Budapest 37800, Bécs 37700, Prága 1790

GARDI Erdély lelegegánsabb
fényképészeti műterme
Cluj, Str. Saguna No 13.
(volt Bartha Miklós-atca)

Moskovits és Társa, Cluj

Főpostával szemben.

6 szem, likő-készlet ..... 33 lej 1-jűl
" borokészlet ..... 50 "
" vizeskészlet ..... 55 "
" kompótkészlet, pré-el ..... 65 "
" téstárkészlet ..... 70 "
" kompótkészlet, talpas 70 "
" valódi porc, moccakészlet 240 "
" " " kompótkészlet 165 "
" " " ételkészlet 1250 "
" " " sandvicskészlet ala meiseni ..... 260 "

Duplaerős vizespohár 4 lej

Préselt cukortartó, gyönyörű kivitel 15 L
Vizeskanocsó, 1 literes ..... 24 L
Préselt fűléspohár ..... 13 L
Valódi cseh porc, tányér mély, lapos 17 L
Valódi cseh porc, csészés aljjal ..... 20 L

A nyolc

Évről évre, a Gyulafehérvári érseki katedrálisban rendezett Erdélyi nyolcadik évforduló alkalmából újra előemelve a tizenhárom éves híres tizenkét éves tebe hely jutott akiknek számára nyitotta meg a szajogok forrását.

Az összes román nyolcadik évforduló alkalmából újra előemelve a tizenhárom éves híres tizenkét éves tebe hely jutott akiknek számára nyitotta meg a szajogok forrását.

Mert nyolc évművek mintek ringóben a gyulafehérvári fogásoknak voltak sem gondolt azo ugyan, hogy a polenzéki sor szüke

Ma, amikor a jában, a periam zott fel arra, ho mindenekelőtt a ságot másodrang és megfossza éke mézesetes jogaikó els-je. Mert ez a nak spontán kirot tudatosan robban nagygyűlésen E Kárpátonkon tul egyetűljenek, épp ki belőle ez az e rációk valóravál legyen különbség gárok között s h hazájukban gyal minden politikai

Nem a román következő kormá lott, hogy a gyul mulva sem öltött

Mert ha szá ezsterdó kisebbs valljuk, hogy a hangulata nyom Istokánk a kellő fojtó rendelkezés a szabad nyelvbutomok, amely gyűlés lefektetett de még intézm

Csak i yenkor, cikkek hasábjain fehérvári tizenkét (öb), hogy aztán abirintusában. I harcokban nekü klatunk marad kel 1918 d cembé ajándékozta meg

Erről a jogról Románia kisebbsé és nem is mond nem politikumbó igazságnak a népl képn szögezte le éráig félretehetele roányok, de a lel és az egyenlő élet sem törülhetik h.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Szerda: Aida (Radames szerepében Apostolcsuval.)
Péntek: Carmen (Don José szerepében Apostolcsuval.)

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.
A Rosé-Quartett Beethoven ünnepe. Tegnap este járt le a hat ridő, hogy nyilatkozzék a közönség, melyik műsort (hajta a quartett egyetlen hangversenyén. Több száz szavazat érkezett be s a szavazatok többsége a Beethoven-műsort kívánata s így a péntek esti Rosé hangverseny egyzarsmind a Beethoven-centenárium megünneplése is lesz. A műsor ez lesz:

Beethoven: B dur, op. 18. No. 6.
Beethoven: F dur, op. 59. No. 1.
Beethoven: A moll, op. 132.
A koncert pont háromnegyed 10-kor kezdődik s kezdett után a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Jegyek már csak korlátozott számban kaphatók.

Heti műsor

Szerda: Muzsikus Parkó. (Operette újdonság 13 ad-szor. Lengyel Irénnel, Neményi Lillivel, Tolnny Andorral, Ibász Aladárral. Napi bérlet 27. szám, B. Sorozatszám 164.)
Csütörtök: Göl. (Sport-vígjáték. Újdonság előzőr. Premierbérlet 29. szám. Sorozatszám 165.)
Péntek 7 órákor: Göl. (Újdonság 2-szor. Napi bérlet 28. szám, A. Sorozatszám 166.)
Péntek háromnegyed 10-kor: A bécsi Rosé quartett egyetlen kolozsvári hangversenye. (Felmélet helyárral. Premier bérlet 29. szám. Sorozatszám 167.)
Szombaton 3-kor: A Noszty-fiu esete Tóth Mariával. Hetedik ifjúsági előadás, igen csebhelyárral. Bevezető előadást tart: Csopolti L. Jós. Sorozatszám 168.)
Szombaton fél 8-kor: Zehler Magda táncművésznő teljes estét betöltő önálló estéje. (Klasszikus és modern táncok. Rendes esti helyárral. Napi bérlet 28 szám B Sorozat 169.)
Szombat este háromnegyed 10 kor: A román és magyar Széjő Egyesületek művész estéje.
Vasárnap fél 8-kor: Csuda Mihály szerencsésje. (Operette újdonság, lezállított helyárral. Sorozat 170.)
Vasárnap 6 kor: Göl (Sport vígjáték. Újdonság, 3 ad-szor. Rendes helyárral. Sorozat 171.)
Vasárnap háromnegyed 9 kor: Sultara (Operette repiz, új betámasztással és új szereposztással. Karácsonyi, Neményi, Tolnny, Ibászsal. Napi bérlet 29. A. Sorozat 172.)
Hétfő: Holnap reggel. (Karinty Frigyes tragi-komédiája, előzőr. Poor Lili felfélesztésével. Premierbérlet 30 s 8m. Sorozat 173.)
Kedd: Holnap reggel (Napi bérlet 29 szám B. Sorozatszám 174.)

Olcsóbban él tíz százalékkal, ha az UJ KELET szelvényével vásárol

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesületi közléseknél egy szö 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Alkalmazásuknak 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előhirdetéseknél 150 lej

Ladynek Régenbe levél ment Gentlemantól, 2118

Jobb o th. háztól való nő háztartáshoz keresték. Meleg otthonra vágyók koldjék ajánlatukat készítenek, Ludasra.

Kiadó különbejratu bu-toro: ott ezora a Feter kö-zelében két fátalemberek Cim a kiadóban.

Keresek a belvárosban jobb szoba konyhaslakást. Jól meg lesz fizetve. Cim a Fraternitas nyomdában, Str. Br n L. Pop 10.

Hajhullás és hajszalma ellen leg-jobb szer az **"Egger-Petrol"** Kapcsolominden gyógy-szerben és drogue-riában.

Pontos! Szabókellékek, belés, cérna, harisnya, vattelin, gombó
Neumann Károly
Regina Maria 10. szak üzletében vehető
40 Yd. olasz cérna 8 L. 300 Yd. angol cérna 15 L
50 mt I-á gepselyem 350 Duplaszélés vattelin
Duplaszélés gylott 110 L. 1 m. 175 L

Áimenesi kabátok
Neumann M.
férfiruhaáruhaza
Cluj, Piața Unirii (Pöster) 14

Perfect
vésnöki müintézet
Ruggyantabélyeggyár, domtormönyomda, Postafiók 97. Fik: Timisoara, Str. Mercy No. 3.
Gyár: Arad

Ékszeresek ben, órák és órástárgyakban, utazóknak 10%o, vide: isnek v: antj: gye ta til meg, ha ék-szereszkés: etüket

FEINER, Arad
St. Bratianu, (vot Weitzs J.u.) 3. Ora és ékszerár-ház: ban szer-zik be

Staniol

Gyári raktár LEPAGE-nél Kolozsvár.

számot. Ugy értesülünk, hogy október haváról szóló statisztika még szomorubb képet ad a magyar malomipar jövőjéről. A csehszlovák-magyar relációban ugyanis 503 vagonra hanyatlott a lisztexport a múlt év októberében kiszállított 1368 vagonnal szemben. Ugyanekkor a buza-export Csehszlovákiába a múlt évi 1325 vagonról 1840 vagonra emelkedett. Még ennél is rosszabb lesz a novemberi statisztika, mert a helyzet ma az, hogy a magyar lisztnek ahol a külföldön nincs felvevőpiaca és a malmok csupán a régi kötéseket bonyolítják le. Ezzel szemben a gabonaeport élénk és különösen az olasz piacon gyarapodott nagymértékben a magyarországi gabona elhelyezési terepuma.

A Cukorrépatermők gyűlése. Az Erdélyi Gardasági Egylet Cukorrépatermők szakosztálya Marosvásárhelyen december folyamán ülést tart. Az ülés napja még pontosan pontosan megállapítva. A szakosztály aradi tagzata dec. hó 5-én Pécskén vándorgyűlést rendez, amelyen Alföldy Pál és Popescu Alexa mezőgazdasági kamarai igazgatók fogadják előadást tartani.

A kolozsvári iparvégánytulajdonosok értekezlete a Kamaránál. Amint ismeretes a CFR vezérigazgatója rendeletet adott ki, amelyben kötelezi az iparvégánytulajdonosokat, hogy január elsejéig a vezérigazgatóhoz szabályzatának megfelelően építsék át iparvégányukat. A rendelettel kapcsolatosan a kolozsvári iparvégánytulajdonosok tegnap értekezletet tartottak az iparkamaránál, amelyen megállapították, hogy a rendelet végrehajtása a legtöbb vállalatnál lehetetlen, mert a gyárépületekből ke lene lebontani, hogy megfelelő ivben verethessék a sinket. Az értekezlet elhatározta, hogy a Kamara új jan kérelmet terjeszt az iparügyi miniszterhez, hogy a CFR rendeletét helyettesse hatályon kívül.

Pénzügy a budapesti piacon. Budapesti jelentik: A magyar pénzpiacra megjelent a forgalom, különösen a hatmillió dollárkölcön átutalásával, amelyet a városok veztek fel. Leginkább fellendült az üzlet a rövid lejáratú jelzálogkezesedésekben, amelyek iránt a háztulajdonosok érdeklődnek. Ezzel szemben a váltólezámitolás a normális keretek között mozog. Prima áruváltót a bankok hét százalékra feleadték el. A külföldi pénzkínálát egyre erősödik. Rövidlejáratu dollár kölcsönöket három hónapra 5-5.5 százalék mellett ajánlanak. A bankok betétállománya novemberben is lényegesen emelkedett.

NYILTTÉR

E rovatban közöltekért a szerkesztőség semmi nemü felelősséget nem vállal

Kisebtk hisko u fiam — Izsák E nőért semmiféle adósságot nem vagyok hajlandó fizetni és nem bíztam meg őt, hogy nevemben látkitél is bármilyen címen pénzt felvegyen.
1926. december 1-én.
Izsák Jónás, ékezes:ész. Tg. Mu es

Női kalapok
a legelegánsabb kivitelben és átalakítások
MOSKOVITS
kalapszalonban, Cluj, Calea Regede Ferd. (vot Wesseényi u.) 3. szám, az udvarban.

Kárpitos kellékek
grádlík, butor: szövetek, spárgák, gurtnik stb. Nagy választékban, olcsó árakon kaphatók
Boskovics József, Cluj,
Str. Reg. Maria 15. — Telefon 9 10.

Stollwerek

csokoládé bonbonok és karamella különlegességek a legjobbak. Mindenhol kaphatók.

Gyár: Brasov, Str. Mijloc 33. Tel. 214.